

جمهوری اسلامی ایران
جمع‌شوریٰ فقهی شورای نگهبان

بیان

شماره: ... ۸۷/۴۸/۳۴۷
تاریخ: ... ۱۳۸۷/۷/۲۲
پیغام: صلوات

حضرت آیت‌الله جنتی «دام‌برگانه»
دبير محترم شورای نگهبان

سلام‌علیکم:

بدینوسیله گزارش جلسه سیصد و هشتاد و پنجم مجمع مشورتی‌فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۸۷/۷/۲۰ مشتمل بر بررسی لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور: رسیدگی به لایحه حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان اعاده شده از سوی شورای محترم نگهبان.

ماده ۲: کلیه عرضه‌کنندگان کالا ... .

ب) (ل): ۱- اطلاق لزوم جبران کلیه خسارات مادی و معنوی و عدم تقید خسارات معنوی به «ما بدل بازائنه المال» خلاف شرع دانسته شد زیرا در بعضی موارد در خسارات معنوی جبرانی نیست و تنها معصیت تحقق یافته و تعزیر می‌باشد و معلوم است که تعزیر مجازات گناه است و جبران خسارت وارد را نمی‌کند. (۸ رأی از ۱۰ رأی)

نظر سه نفر از اعضاء حاضر آن بود که اطلاق لزوم جبران خسارت در فرضی که کالا سالم بوده ولی کالا به جهت عدم مطابقت با ضوابط و شرائط مندرج در قوانین توفیق شده و منجر به ایراد خسارت گردیده است خلاف شرع نمی‌باشد زیرا ضوابط و شرایط مندرج در قوانین اطلاق داشته و شامل موارد غیرشرعی نیز می‌گردد و وجهی برای ضمانت عرضه‌کنندگان به خاطر خسارات وارد در فرض توفیق ناشی از ضوابط خلاف شرع نیست.

۲- نظر دو نفر از ۹ عضو حاضر در جلسه آن بود که اطلاق لزوم جبران خسارت- و شمول آن نسبت به فرضی که خسارت غیرمستقیم به شخص مستند بوده و عرف با مسامحه آن را به شخص مستند دانسته ولی شرع آن را مستند نمی‌داند- خلاف شرع می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که در فرض عدم استناد مستقیم، خسارت صادق نمی‌باشد تا بحث لزوم جبران آن مطرح گردد.

۳- نظر دو نفر از ۹ عضو حاضر آن بود که اولاً شمول جبران خسارات از جهت شمول نسبت به جمیع افراد در مورد خساراتی که مستقیماً به شخص عرضه‌کنندگان مستند نمی‌باشد ابهام دارد و ثانیاً فرض اطلاق و عدم ابهام، اطلاق آن خلاف شرع می‌باشد.

دوام توفیقات حضرت عالی را از درگاه ایزد متعال مسئلت دارم.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی
رئیس مجمع مشورتی‌فقهی شورای نگهبان